

מה עושה ערבי בתחנת דלק?

מי שנוסע לצפון, שיעבור ב"ים יבשה" – תערוכת צילומים משובחת. מי שלא, שיחכה – עוד חודש הם

בתל אביב

רוני הררי

מבטא באופן מתוחכם זהות פוליטית מורכבת של מגזר שהוא ישראלי-ערבי-פלסטיני, הנחשב כסוג ב' כי הכוח (האנרגיה וההון) לא נמצא בבעלותו. הדגל הפרטי של עאמר דרבאס מבטא כנראה את ההפוך הגמור ממה שדוד בן גוריון חשב על הדגל: "הדגל מגלם את היסוד המאחד, המלכד, הכללי, המשותף וההיסטורי שבמדינה ובאומה"...

בקר מול הכניסה מוצגת יצירתו הפנורמית של רון עמיר. היא מורכבת משבעה צילומים המחברים זה לזה ברצף אופקי ומגלה מראה מרתק של מקום: משמאל – תצלום מרהיב של הכפר הערבי ג'יסר א-זרקה; מימין – הווילות של קיסריה. בתוך המכלול העצום של הפרטים קולטת העין סוללת עפר שמפרידה בין שני היישובים, כיס, הנמצאת בתהליכי הקמה. סוללה זו היא פרי יוזמתם של תושבי קיסריה האמיתיים, דיס, אשר ביקשו לחצוץ בינם לבין ג'יסר א-זרקה הסמוכה. הסוללה נראית זרה בנוף החולי של המקום, והמלאכותיות שלה מורגשת היטב.

בתצלום נוסף של עמיר אפשר לראות כיצד נראית הסוללה לאחר שהושלמה מלאכת הקמתה: צינורות השקיה פרוסים לאורכה וכתמים ירוקים של צמחיה מנקדים אותה. מעתה, סוללת הגני חוסמת את המראה הציורי של ג'יסר א-זרקה ותושבי קיסריה לא רואים עוד את הכפר השכן. השכחת הכפר מעינים ומלבם של תושבי קיסריה היתה יכולה להצליח, אלמלא טיפסה קבוצת ילדים מן הכפר אל פסגת הסוללה; משם יכלו הילדים לראות שוב את

תערוכת צילום משובחת מוצגת עכשיו בגליל המערבי, בגלריה לאמנות של קיבוץ כברי. רון עמיר (יהודי-ישראלי, 31) ועאמר דרבאס (ערבי-ישראלי, 32) הם אמנים שפועלים בנפרד; תערוכתם המשותפת היא פרי יוזמתה של דרורה דקל, אוצרת הגלריה של כברי. היצירות המוצגות בתערוכה תלויות בערבובייה וללא כתוביות, ועל כן אינן נתפשות כתערוכה של שני אמנים, אלא כמכלול של יצירה, כשלמות אחת. אנו, הצופים בתערוכה, לא יכולים לזהות מי צילם מה אלא אם נתחיל בתהליך של פענוח.

אנו נכנסים לתערוכה, ומימיננו צילום של דגל. הרושם שהוא יוצר הוא מוכר ולא מוכר: הפסים האופקיים מזכירים את דגל ישראל, אבל במקום הכחול-לבן יש ירוק-אדום-לבן. האם זהו דגל פלסטין (ללא המשולש שמשמאל והצבע השחור)? של מי הדגל?! התשובה נמצאת על הקיר ממול – ארבעה תצלומים ליליים של תחנת דלק. ככולם מופיע הלוגו המוכר של חברת דלק, מואר זורח: פסים אופקיים בירוק-אדום-לבן. זה מתחיל להתפענח – הדגל של התערוכה הוא הפסים של דלק בחיתוך אחר. הדגל הוא פרט מתוך הלוגו. תשאלו מה יש לעאמר דרבאס עם חברת דלק? בעבר הלא רחוק הוא עבד כמתדלק באחת מהתחנות שלה בירושלים. דרבאס מציג בתערוכה דגל שהוא יציר כלאיים, תלת קודקודי: הוא בו זמנית דגל ישראל, דגל פלסטין ודגל של דלק – חברה לאחור קות ציבוריות ש-86 אחוז ממניותיה שייכים לבעל בית יהודי, יצחק תשובה. הדגל

קיסריה, כשהם מביטים אל האמן המנציח אותם במצלמתו.

בהברקה אוצרותית מוצגת ליד התצלום המתחם של תחנת הדלק. התחנה מיוצגת באופן ישיר רק דרך הגדרות המקיפות אותה, היא עצמה משתקפת בחלונותיו של מבנה סמוך. הפסים הירוקים-אדומים-לבנים מופיעים הפעם כקווים מרוסקים, כשהם משבשים את הלוגו הצבעוני של דלק ומקשים על קריאתו. מראה זה של התחנה מתאפשר מזווית הראייה של העובר המתדלק, אשר נמצא בתוך התחנה ומביט ממנה החוצה. זוהי עמדה בלתי שגרתית, היפוך של נקודת המבט; רובנו מביטים מבחוץ פנימה כשאנחנו מאתרים את תחנת הדלק הקרובה, ובסופו של התדלוק אנחנו עוזבים את המקום במהירות כשמבטנו מתמקד ביציאה אל הדרך הראשית. מאחר שהאוצרת תלתה את שני הצילומים כה קרוב זה לזה, הם ממקמים אותנו בעמדת צפייה אחת. אך העמדה הפיזית הזאת מתפצלת לשתי נקודות מבט, השונות זו מזו בתכלית: לרגע, ילדי ג'יסר א-זרקה מביטים בנו כאילו אנחנו נמצאים בקיסריה ונמנים על עשיריה, ולרגע החלונות הכהים מביטים בנו, עובדי התחנה, שנשארו לכדנה בתחנת הדלק המתרוקנת.

עאמר דרבאס מציג דגל

שהוא יציר כלאיים תלת

קודקודי: דגל ישראל, דגל

פלסטין והדגל של חברת

דלק. רון עמיר מצלם את

החומה המוקמת בין

קיסריה לג'יסר א-זרקה

"ים-יבשה", כברי – גלריה לאמנות ישראלית.

שישי 19:30-21:00, שבת 13:00-15:00
ובתיאום טלפוני 04-9952252. עד 6.3